

De Heer J. Maurice Son voor den Kantonrechter.

Den 2en Januari werd voor het Kantongerecht te Breda voortgezet *) een strafzaak tegen den Heer J. Maurice Son, te Breda, die de tandheelkunde onbevoegd had uitgeoefend.

Voor de meeste onzer is Son geen vreemde, al kennen enkelen hem slechts van naderbij. Wij weten, dat hij reeds vele jaren ons vak onbevoegd uitoefent, zoo nu en dan eens tegen de lamp vliegt en zich dan een arts of tandarts aanschaft, door wien hij zich tegen de wet laat beschermen.

De Ambtenaar van het O. M. merkte in zijn requisitoir op, doelende op dien arts en tandarts: „Zoo'n *stroofop* wordt spoedig een *lastpost!*”

Dat schijnt dan ook de reden te zijn, dat gewoonlijk de Pseudo-tandarts alleen werkt, en in dien tijd de beschermgeest uit hengelen gaat, althans zijn wakend ook ergens anders loert, dan op de vingers van zijn beschermengel.

Het is voor dezen ook niet genoegelijk steeds zijn beschermende macht in zijne omgeving te zien, het staat zoo onbekwaam tegenover de patienten.

Een enkele maal komt deze zijn weldoener den das aandoen. Men beklagt zich over de behandeling, wil niet betalen, en komt tot de ontdekking, dat meneer niet bevoegd

---

*) Deze zaak kwam 13 Dec. 1913 voor den Kantonrechter. Als deskundige voor het O. M. trad op Mejuffrouw Dullemond. Aangezien de ambt. v. h. O. M. meer voorlichting noodig achtte, werd de verdere behandeling tot 2 Januari 1914 verdaagd.

Aangezien ik slechts bij dit gedeelte ben tegenwoordig geweest, kan ik alleen hieromtrent iets mededeelen.

was zijne tandheelkundige kennis en vaardigheid aan 's menschen gebit aan te wenden. Dan is het de vraag of de Ambtenaar van het O. M. eene vervolging wil instellen. Wat is er gebeurd „een kies getrokken, in 't tandvleesch gesneden of een andere bloedige operatie?” Was de dokter er bij tegenwoordig? Hebt U nog getuigen?

Gewoonlijk betreft het een extractie, zonder dokter en zonder getuigen, er is niets te bewijzen, en de zaak is afgelopen.

Alle veroordeelingen betroffen overtredingen op chirurgisch-tandheelkundig-gebied. De rechter toetste steeds de behandeling aan de *Genees- en Heelkunst*, maar kende geen op zich zelf staande en door de wet beschermde *Tandheelkunst*.

Het was voor mij daarom een genoegen te hooren, dat er thans eens eene vervolging was ingesteld tegen iemand, *die een kies gevuld had*, terwijl hij daartoe volgens de wet niet bevoegd zou zijn, en bij welke behandeling geen arts of tandarts tegenwoordig was.

Ik was daarom verheugd, omdat er eindelijk een poging werd gedaan om de *tandheelkunst* zelve in bescherming te nemen. Tot heden bestond er *voor de tandheelkunst geen artsen monopolie*, en zoolang de opheffing daarvan nog niet definitief heeft plaats gehad, mogen we toch op zijn minst wel vergen, dat de wettelijke bepalingen, die ons vak beschermen, worden nagekomen. Laten wij hopen, dat deze vervolging geen unicum zal blijven, maar dat er thans eens krachtig door de beschermers van de wet zal worden geageert tegen een categorie van personen, die zich zelf het diploma van bekwaamheid toekent, en het publiek bedriegt door den schijn aan te nemen tandarts te zijn.

Aangezien ik dit proces voor den Tandheelkundigen stand van belang acht, laat ik het voornaamste er uit volgen.

Als deskundige door den Ambtenaar van het O. M. gedagvaard, verzocht de Kantonrechter mij de navolgende vraag te beantwoorden,

Valt het vullen van tand of kies (niet het boren) onder ieders bevoegdheid?

In Art. 1 van de Wet regelende de uitoefening der Geneeskunst lezen wij: „Uitoefening der geneeskunst, waaronder de Wet het verleen van genees-, heel- en verloskundigen raad en bijstand *als bedrijf* verstaat, is *alleen* geoorloofd aan degenen, aan wie de bevoegdheid daartoe volgens de Wet is toegekend.

De Wet geeft de bevoegdheid tot het uitoefenen der tandheelkunst aan den *arts* op grond van art. 1 van de Wet houdende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekersbediende. „De titel van arts verleent de bevoegdheid tot uitoefening der geneeskunst *in haren vollen omvang*, en wordt verkregen door het afleggen van het practisch-arts-examen.”

Bovendien bestaat er een arrest van den Hoogen Raad van 1 April 1901, waarin wordt bepaald: „Onder Geneeskunst is tandheelkunde (moet zijn tandheelkunst) begrepen.”

De Wet geeft de bevoegdheid tot het uitoefenen der tandheelkunst aan den *tandarts* op grond van art. 2 van de Wet van den 28en April 1913 (tot wijziging van de Wet van 25 December 1878), houdende regeling der voorwaarden tot het verkrijgen der bevoegdheid van arts, tandmeester enz.: waarin wij lezen: „De titel van tandarts verleent de bevoegdheid tot het uitoefenen der *tandheelkunst*.

De titel wordt verkregen door het met goed gevolg afleggen van het practisch tandheelkundig examen.

Wij stellen dus vast, dat *alleen* bevoegd zijn tot het *uitoefenen* der *tandheelkunst* de *arts* en de *tandarts* (of tandmeester).

De Wet zegt niet, wat zij verstaat onder *tandheelkunst*, hetgeen naar onze meening zeer goed is, aangezien de Wet daardoor eene zich nog sterk uitbreidende kunst zou beperken. Toch kunnen wij te weten komen, wat de Wet tot

de tandheelkunde en tandheelkunst rekent als wij nagaan de eischen, die zij voor het theoretisch en practisch tandheelkundig examen stelt. Bovendien zegt de Wet van 28 April 1913 tot wijziging van de Wet van 24 Juni 1876, houdende regeling van de voorwaarden tot verkrijging der afzonderlijke bevoegdheid tot uitoefening der tandheelkunst en van de beoefening dier kunst: „De tandarts is bevoegd:

a. tot de plaatselijke behandeling

1e. van ziekten van de tanden,

2e. van de tandkassen en het tandvleesch, voor zoover die afhankelijk zijn van de ziekten van de tanden;

3e. van de anomalïën van den stand der tanden;

b. tot de toepassing van de tandprothese.

Hieruit volgt dus, dat de tandarts zich bezig houdt met de behandeling van zieke tanden, en omgevende deelen, de behandeling van abnormaal geplaatste tanden en de toepassing van de tandprothese.

Volgens de hedendaagsche opvatting der tandheelkundige wereld wordt verstaan onder *tandheelkunst*: „alle kunstbewerkingen aan het menschelijk gebit, die ten doel hebben de tanden voor het gebit te behouden; weer bruikbaar te maken voor hunne functie, en indien ze geheel of gedeeltelijk zijn te loor gegaan door kunstprodukten geheel of gedeeltelijk te vervangen.

De vraag is dus: „behoort het vullen van een tand tot de uitoefening der tandheelkunst.”

Als wij deze vraag bevestigend kunnen beantwoorden, dan volgt daaruit vanzelf, dat deze kunstbewerking valt onder de bevoegdheid alleen van den arts en tandarts (tandmeester).

Een tandheelkundige behandeling betreft in verband met het voorgaande altijd eene kunstbewerking in den mond van patient, zelfs al geschiedt een deel ervan daarbuiten.

Zoo kunnen we ons voorstellen, dat we een tand trekken,

deze buiten den mond prepareren en vullen, en daarna weer in den mond replanteeren (opnieuw inzetten).

Voor deze geheele bewerking is de tandarts de verantwoordelijke persoon, hij is ook verantwoordelijk voor de behandeling van dezen tand, zoolang hij is buiten den mond van den patient, want dezen tand wil hij voor het gebit behouden en weer dienstbaar maken aan zijne functie, die hij in het gebit heeft te vervullen.

Uit dit voorbeeld moet reeds blijken, dat het vullen van een tand of kies steeds een *deel* is van een aaneengeschakelde tandheelkundige bewerking, die ten doel heeft den zieken tand te genezen, te conserveeren, en zijne functie te herstellen.

Het vullen van een tand als deel van zoo 'n aaneengeschakelde tandheelkundige bewerking heeft

- 1e. een therapeutisch doel;
- 2e. een prophylactisch doel;
- 3e. een hygiënisch doel;
- 4e. een mechanisch tandheelkundig doel.
- 5e. een cosmetisch doel.

Het vullen van een tand met therapeutisch doel, zal bv. zijn om met die vulling een medicament in den tand op te sluiten. Geschiedt die afsluiting niet nauwkeurig, dan bestaat de mogelijkheid, dat vergiften, als bv. arsenicum, in den mond van den patient geraken, of dat de werking van het medicament wordt verhinderd, waar van weer een voortgaan van de ontsteking en een voortwoekeren van bacteriën het gevolg zal zijn.

Het prophylactisch doel van het vullen is om te voorkomen, dat de tand, die eenmaal ziek was, weer opnieuw door tandbederf wordt aangetast.

Uit een hygiënisch oogpunt vullen we een tand, om daardoor een holruimte in den tand, die eene retentieplaats voor spijsresten en bacteriën vormt, te doen verdwijnen.

Het mechanisch tandheelkundig doel is om de contour (vorm) van den tand te herstellen, en hem in normale occlu-

sie (aansluiting) te brengen met buurtanden en antagonistien, waardoor de tand aan zijne mechanische functie in het gebit weer kan voldoen, en dit daardoor zal worden gebaat.

Het cosmetisch doel is de tand voor het oog normaal te doen zijn, dus goed van vorm, kleur en glans.

Wij kunnen dus de vulling beschouwen als

1e. afsluiting en 2e. vervanging.

Als *afsluiting* dient de vulling.

a. om medicamenten in den tand op te sluiten, dus om mede te werken aan de genezing van een zieken tand.

b. om het onder de vulling liggende weefsel tegen ziek worden te beschermen.

c. om een ziektehaard in den tand te doen verdwijnen.

Als *vervanging* dient de vulling, om als kunstprodukt in de plaats te treden van het zieke en te loor gegane weefsel, waardoor de tand weer in normalen vorm kan worden gebracht en zijne normale functie in het gebit kan vervullen.

Als afsluiting zal de vulling steeds zijn een deel van eene behandeling, die ten doel heeft tandziekten te genezen of te voorkomen (zie bevoegdheid van tandarts).

Als vervanging is de vulling een deel van eene behandeling, die ten doel heeft om een geheel of gedeeltelijk te loor gegane tand door een kunstprodukt te vervangen, met andere woorden behoort zij tot de toepassing van de tandprothese.

Prothesis beteekent volgens Roth's Klinische Terminologie: „het inzetten of vervangen van te loor gegane lichaamsdeelen of gedeelten daarvan door kunstprodukten.”

De toepassing van de tandprothese is het inzetten of vervangen van tanden of gedeelten daarvan door kunstprodukten.

Als wij dus een vulling in een tand maken met het doel dien tand weer in normalen vorm op te bouwen, dan vervangen wij een deel van dien tand door een kunstprodukt, en passen wij de tandprothese toe.

Tot voor het in werking treden van deze gewijzigde Wet waren velen van meening, dat het vullen van tanden en

het plaatsen van kunstgebitten in den mond van patienten door niet-tandartsen mocht geschieden, omdat de Wet niet duidelijk uitsprak, wat tot de tandheelkunst behoorde en het vervaardigen van kunsttanden en gebitten niet als exameneisch werd gesteld. Daarom meenden o. a. de *vervaardigers* van kunsttanden en gebitten, de z.g. technikers, dat zij ook bevoegd waren om de *tandvervangkunst* toe te passen.

Thans zegt de Wet echter duidelijk, dat de *tandvervangkunst* (de toepassing van de tandvervangning, tandprothese) behoort tot de bevoegdheid van den tandarts; en dat het *vervaardigen* van kunsttanden en gebitten ook als exameneisch geldt. Wij moeten echter duidelijk onderscheiden de *tandvervangkunst* en het *vervaardigen* van die voorwerpen en apparaten, die de Tandarts noodig heeft bij zijne kunstbewerkingen aan het menschelijk gebit. Een deel van dit laatste kan geschieden buiten den mond van patient, en kan een tandarts overlaten aan een z.g. tandtechniker. Als deze echter meer doet dan het *vervaardigen* van die voorwerpen, en een patient bij zijn werk behoeft, dan komt hij op het gebied van de tandvervangkunst, en oefent hij onbevoegd de tandheelkunst uit.

Resumeerende komen wij tot het navolgende:

- 1e. het vullen van een tand of kies kan nimmer beschouwd worden als eene op zich zelf staande bewerking, maar is steeds een deel van een tandheelkundige behandeling, die niet begint en eindigt met het leggen van de vulling.
- 2e. de vulling kan niet goed zijn als de voorbereiding (genezing van de tandziekte langs therapeutischen- of chirurgischen weg) en het prepareren (het wegnemen van het bederf en het oordeelkundig vormen van de holte) niet goed is.
- 3e. het leggen en vormen van de vulling is van gewicht, omdat een niet lege-artis gelegde vulling het gebit schaadt.

- 4e. de keuze van het vulmateriaal geschiedt in verband met verschillende omstandigheden, die een deskundige alleen naar waarde kan beoordeelen.
- 5e. een onoordeelkundig gelegde vulling kan tengevolge hebben het ziek worden van een tand.
- 6e. het vullen van een tand behoort niet alleen tot de conserveerende tandheelkunde (dat gedeelte der tandheelkunde, dat zich bezig houdt met zieke tanden in een gezonden toestand te brengen en voor het gebit te behouden), maar tevens tot de prosthodontische tandheelkunde (de toepassing van de tandprothese, m.a.w. het vervangen van een geheel of gedeeltelijk te loor geganen tand door een kunstprodukt, om hem voor zijn functie weer geschikt te maken).
- 7e. de behandeling van den zieken tand en de toepassing van de tandprothese behoort wettelijk tot de bevoegdheid van den arts en tandarts.

v a n D a l e n (tandarts, deskundige van beklagde).

- 1°. Het leggen van eene tandvulling is een zuiver technische kwestie. Het uitboren en prepareeren van den tand niet, want dan behandelen wij een zieken tand, maar is eenmaal het zieke weefsel weggenomen, dan hebben we een gezonden tand, en kan dus het vullen van een gezonden tand nooit eene behandeling zijn van een tandziekte, dus valt het vullen niet onder de bevoegdheid van den tandarts.
- 2°. Het leggen van eene vulling is geen heelkundige behandeling, (dus ook geen tandheelkundige) want wij heelen geen wond, waaronder wij verstaan het doen regenerereeren van het weefsel. Het weefsel van den tand regenerereert nooit.
- 3°. De tand is ontstaan uit hetzelfde kiemblad, waaruit de haren en nagels zijn ontstaan. Indien dit kiemblad zich niet had ingestulpt zouden de tanden evenals

de haren en nagels aanhangsels zijn van de huid. We kunnen dan ook de tanden beschouwen als te staan buiten het weefsel van den mond.

Dr. R o m e i n (deskundige van beklagde).

Op de vraag van den Kantonrechter:

„Is het leggen van eene vulling eene bloot technische behandeling, die niet behoort tot de medische of tandheekkundige behandeling, antwoordt Dr. R o m e i n „Ja!”

Hij vindt het niet aanbevelenswaardig als het door een niet-deskundige geschiedt, maar het levert geen gevaar voor den patient op.

Op de vraag of het vullen niet tot de behandeling van den zieken tand behoort, zegt Dr. R o m e i n, dat wij mogen aannemen dat bij het vullen de ziekte weg is. Wij blijven buiten het weefsel, want tand is een aanhangsel van de huid, daarom moeten we de behandeling van den tand ook in een bijzonder licht beschouwen.

De Ambt. van het O. M. vraagt of Dr. R o m e i n zich wel deskundig acht op tandheekkundig gebied, waarop hij „neen” antwoordt.

B e k l a a g d e ziet in het vullen geen heekkundige behandeling, wel in het prepareren van den tand, voordat eene vulling erin gemaakt wordt. Daarom laat hij steeds den medicus aanwezig zijn bij de behandeling, die als genees- of heekkundige moet worden opgevat.

Op de vraag van den Ambt. van het O. M., wat beklagde verstaat onder „cauterisatie” antwoordt deze: „eenvoudig het inleggen van watten met mastic.”

De **Verdediger** noemt de zaak zeer actueel.

Waar op het oogenblik 3 rechtsgeleerden pleiten voor de afschaffing van het artsenmonopolie, zijn wij thans bezig te behandelen eene kwestie of iemand door dat monopolie beschermd wordt of niet. Moet volgens dat monopolie S o n gestraft worden? Dat monopolie moet niet beschermd

worden op grond van zich zelf, het moet de menschen tegen de kwade praktijken van kwakzalvers beschermen. Maar Son is geen kwakzalver. Een kwakzalver is een bedrieger, iemand die valschelijk kennis voorwendt. Maar Son is bekwaam, al heeft hij geen radicaal. Bewijs daarvoor is, dat Son heeft een buitenlandsch diploma, en assistent is geweest bij S e l i g m a n, H a h n, L a g e r in Münster, en aan de Mellin Stiftung in Hamburg.

Hij is de dupe geworden van een wetsverandering, die het eindexamen H. B. S. of Gymnasium verplichtend stelt. Waarom Son dan geen ander vak begonnen is? Dat gaat zoo maar niet, zijne geheele opleiding had hem voor tandarts bestemd. Bovendien is hij uit een oud-tandarts geslacht gesproten, de tandheelkunde zit hem in het bloed, daarom is Son zoo handig, wat zijne collega's met spijt zien.

Son werkt onder medisch toezicht, en wordt door vele doktoren geroemd. Zij zenden hem zelfs hunne patienten.

Zoolang de behandeling niet zuiver technisch is, laat Son een medicus toezien. Alleen het technische doet hij zonder 't bijzijn van den medicus. Als de tand in het bijzijn van den dokter is genezen, als het zieke weefsel weg is, dan is er ook niets meer te genezen en begint het technische werk. Wij moeten hier in aanmerking nemen, dat de tand is een bijzonder lichaamsdeel, een aanhangsel van de huid, evenals de haren en de nagels. Elke kapper is toch ook geen medicus. Wat is dan het vullen? Het indoen van een watje in een gezonden tand beteekent ten slotte het leggen van eene vulling; daarom kan het vullen ook niet zijn de plaatse-lijke behandeling van een zieken tand. Ook prophylactisch werkt de vulling niet. Hoe komt het, dat het zoo moeilijk is voor Son deskundigen te vinden, die in zijn geest spreken, omdat alleen hoogstaande mannen voor Son kunnen optreden. De deskundigen, die tegen hem getuigen vechten allen voor hun standje.

Dr. R o m e i n verklaarde zich niet deskundig, maar dat deed hij uit nederigheid, ook hij ziet in het vullen een zuiver

technische behandeling. Zijne verklaring geeft hier ten slotte den doorslag.

Ik ben overtuigd, dat de Kantonrechter beklaagde zal vrijspreken.

Het O. M. eischte *f* 100.— boete subs.: 10 dagen hechtenis.

Enkele dagen later zond ik aan den Ambtenaar van het O. M. voor den Kantonrechter en Verdediger een stuk met den navolgenden inhoud.

Bestrijding der argumenten van Collega Van Dalen.

De verdediging berust in hoofdzaak op de 3 hoofdpunten, die van Dalen als deskundige heeft besproken. Laten we eerst punt 1 en 2 beoordeelen.

Van Dalen zegt: het vullen is eene zuiver technische handeling, die niets met het genezen van tandziekten of zieke tanden te maken heeft. Als de preparatie voor het vullen goed is geschied, hetgeen de deskundige kan beoordeelen die hierbij tegenwoordig moet zijn, dan hebben we niet meer te doen met een zieken tand, en kan dus het vullen van een gezonden tand geen behandeling zijn van een tandziekte, en mag door een niet deskundige zonder toezicht van een bevoegde geschieden.

Van Dalen gaat dus uit van het idee, wij moeten de behandeling van een tand in den mond verdeelen in

- a. behandeling van een gezonden tand;
- b. „ „ „ „ zieken tand.

De behandeling van een gezonden tand in den mond is nooit eene tandheelkundige behandeling, en behoort niet tot de uitoefening van de tandheelkunst, want tot de tandheelkunst behoort alleen datgene, waartoe de bevoegdheid is gegeven aan den tandarts en den arts. De tandarts is volgens de wet in dit verband alleen bevoegd tot het *behandelen van tandziekten*, en de arts ziet in het vullen geen genees- of heelkundige bewerking, want er is aan een ge-

zonden tand niets te genezen of te heelen. Er is geen sprake van het heelen van een wond, waaronder wordt verstaan het doen regenereren van het weefsel. Het weefsel van een tand regeneraert niet.

De wet geeft den tandarts de bevoegdheid *tot het uitvoeren der Tandheelkunst*. De wet van 1876 zegt duidelijk, wat zij onder Tandheelkunst verstaat, nl. de plaatselijke behandeling van ziekten van de tanden, de tandkassen en het tandvleesch. Deze in 1913 gewijzigde wet zegt *niet* meer wat zij verstaat onder Tandheelkunst, zij zegt alleen dat de tandarts bevoegd is: 1° te behandelen

- a. tandziekten,
  - b. de omgevende zieke deelen,
  - c. de abnormaal geplaatste tanden, en
- 2° tot de toepassing van de tandprothese.

Wij kunnen dus met recht vragen: behoort er nog meer tot de tandheelkunst? Dat woord Tandheelkunst brengt den leek op een dwaalspoor, men denkt uitsluitend aan *Heelkunst*, aan chirurgie, terwijl het begrip Tandheelkunst veel meer in zich sluit. Als wij een verdeeling zouden willen maken, dan moeten we onderscheiden de *medische tandheelkunde* en de *mechanische tandheelkunde*. Tot de medische rekenen we dan „het genezen van tandziekten langs therapeutischen en chirurgischen weg”, terwijl wij tot de *mechanische tandheelkunde* rekenen, al datgene, wat wij aan een tand moeten doen om hem weer voor zijne mechanische functie in het gebit geschikt te maken”, om dus het gebit weer zoo goed mogelijk te laten functioneeren. Bij alles wat de tandarts doet aan het menschelijk gebit, streeft hij naar dit doel, zoowel bij het conserveeren der tanden, als bij het reguleeren en het vervangen van tanden geheel of gedeeltelijk door kunstprodukten.

De medische- en mechanische tandheelkunde vormen niet ieder een afgescheiden geheel, zij gaan hand aan hand, en maken de Tandheelkunst tot een wetenschappelijk kunstvak. Op alle tandheelkundige scholen, en op alle

congressen wordt dan ook met die verdeling der tandheelkundige materie rekening gehouden.

Het is dan ook niet te loochenen, dat tot de Tandheelkunst behoort:

- a. de conserveerende tandheelkunde,
- b. de orthodontische tandheelkunde, en
- c. de prosthodontische tandheelkunde.

Onder *conserveerende tandheelkunde* wordt verstaan al datgene, dat noodig is om een zieken tand voor het gebit te behouden en weer bruikbaar te maken voor zijne functie.

Onder *orthodontische tandheelkunde* wordt verstaan de tanden zooveel mogelijk op hunne normale plaats te brengen, om daardoor de tand beter te doen functioneeren.

Onder *prosthodontische tandheelkunde* wordt verstaan geheel of gedeeltelijk te loor gegane tanden, geheel of gedeeltelijk door kunstprodukten te vervangen, om daardoor de functie van het gebit te herstellen.

Het *vullen der tanden* behoort tot de conserveerende tandheelkunde, omdat wij met de vulling als *afsluiting* den tand voor het gebit behouden (conserveeren). Als toch de tand niet werd gevuld, zou hij weer opnieuw door tandbederf worden aangetast, en tenslotte niet meer aan zijne functie in het gebit kunnen voldoen.

Het leggen van de vulling is dus altijd een deel van een tandheelkundige bewerking, die het behoud van een tand op het oog heeft. Die tand behoeft niet ziek te zijn, tenminste niet in dien zin als van D a l e n c. s. zich voorstellen n. l. door tandcariës aangetast. Hij kan ook door trauma (slag of stoot) beschadigd zijn hetgeen aanleiding kan geven tot ontstekingen van wortelvlies en tandpulpa en het optreden van tandcariës. Van D a l e n zou zeggen: die tand is niet ziek, ik behoef hem niet te vullen, en als ik hem vul, dan is dat geen tandheelkundige behandeling. Dat een leek deze meening kan hebben is nog begrijpelijk, omdat hij een tand beschouwt als een stuk been, dat in den mond uitsteekt (een aanhangsel), maar een tandarts dient toch te weten,

dat een tand is een orgaan, dat uit verschillende harde en zachte weefsels is samengesteld, en een functie in het menschelijk gebit heeft te vervullen. Als een tand door ziekte of trauma is aangetast, zijn alle kunstbewerkingen, die wij hem doen ondergaan, om hem weer tot een bruikbaar object te maken, tandheelkundige behandelingen, die gegrond zijn op de kennis der tandheelkunst.

Om hem weer tot een bruikbaar object te maken, is noodig, dat wij het te loor gegane weefsel door een kunstprodukt vervangen. Deze bewerking mag in sommige gevallen uiterst eenvoudig zijn, in de meeste gevallen daarentegen vereischt zij veel inspanning van den tandarts, want niet alleen dat bijzondere omstandigheden in den mond en de patient het werk bemoeilijken, maar voor het oordeelkundig vullen wordt van den tandarts veel kennis van de tandheelkunde en eene groote vaardigheid vereischt.

Dat het vormen en opbouwen van de vulling niet slechts een bloot-technische bewerking is, maar dat hierbij juist het herstellen van een deel van een kauworgaan op den voorgrond treedt, zal een ieder begrijpen die bij onderzinking weet wat een niet goed functioneerend gebit beteekent.

De fout, die v a n D a l e n maakt, zit hierin. Hij kent de Tandheelkunst slechts van een *Medischen*- en een *Technischen* kant. Alle behandelingen, die niet medisch zijn, zijn bloot-Technisch. Het medische van het vak is het wegnemen van ziek-weefsel d. m. v. snijden, branden, boren, knippen enz.; dan is de tand gezond en kunnen we hem laten zooals hij is of vullen (voor de aardigheid?) dit laatste is dan technisch werk.

Zooals ik reeds gezegd heb, de tandtechniek ligt buiten de kunstbewerkingen aan het menschelijk gebit. Zij beperkt zich uitsluitend tot het *vervaardigen* van datgene, dat de tandarts noodig heeft om van het gebit een goed functioneerend orgaan te maken.

Daarom zal het vervaardigen van een goud- of porselein-

inlegsel — voorzoover dit buiten den mond geschiedt — een bloot-technische bewerking zijn, maar het plaatsen van die vulling in den tand, met alle bewerkingen die daaraan in den mond voorafgaan en volgen, zijn tandheelkundige bewerkingen, die door een deskundige alleen mogen worden verricht.

Dat een medicus als Dr. Romein in het vullen ziet een bloot-technische handeling is begrijpelijk, als wij weten, dat hij den tand beschouwt als te staan buiten het weefsel, en als aanhangsel van de huid. Maar onbegrijpelijk is, dat diezelfde medicus zich in het Tandheelkundig Genootschap heeft doen hóoren en blijkbaar niet weet welke belangrijke functie een tand in het gebit heeft te vervullen, en van hoeveel belang het conserveeren en restaureeren van een gedeeltelijk te loor gegane tand is in verband met het herstellen van die functie. Hadde hij dat geweten, dan had hij de tand niet met haren en nagels vergeleken, hij zou de belangrijkheid van de tandvulling hebben begrepen en moeten erkennen dat het leggen van zoo'n vulling een belangrijk onderdeel der tandheelkunst uitmaakt, eene kunst, van welke de uitoefening door de wet is opgedragen aan den tandarts en arts en niemand anders.

Wij zijn dan genaderd tot het 3°. punt, dat van Dalen ter verdediging van Son heeft besproken.

De tand is ontstaan uit hetzelfde weefsel als de haren en de nagels. Zij zijn allen van denzelfden oorsprong. Indien dit weefsel zich niet ingestulpt had, zouden de tanden evenals de haren en de nagels niet in den mond staan, maar aanhangsels zijn van de huid. Voor het behandelen der haren is geen arts noodig, waarom zou dan wel voor de behandeling der tanden alle bewerkingen door een bepaalde categorie van personen moeten geschieden?

Wij kunnen hierop antwoorden, omdat de wetgever de kwestie beter begrepen heeft, en de behandeling der tanden belangrijk genoeg acht om haar niet door Jan en alleman te doen geschieden.

De Kantonrechter veroordeelde beklaagde tot f25.—
boete, subsidiair 10 dagen hechtenis.

8 Januari 1914.

J. M. KLINKHAMER.
